

Beleidsplan

Interkerkelijke Stichting Naaste

Interkerkelijke Stichting NAASTE

**Zutphen,
december 2017**

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Missie en visie	3
2. Achtergrond en toekomst Stichting Naaste	3
3. Beleidsthema's	4
4. Financiën	5
Bijlagen	6
A. Organogram en bestuurssamenstelling.....	6
B. Taakomschrijvingen	7
- algemeen coördinator	7
- coördinator noodopvang	7
- coördinator vrijwilligers in/nazorg RIC en De Boog	8
- huismeester	8
C. SWOT-analyse	10
D. Toerusting vrijwilligers	13

Voorwoord

Stichting Naaste werd in 2002 opgericht. Vanuit haar missie en visie helpt zij (ex-)gedetineerden bij hun terugkeer in de samenleving. In de loop van de jaren groei(d)en en verander(d)en de activiteiten van de stichting. Daarom besloot het bestuur om een beleidsplan op te stellen.

Hierin worden het waarom, wie, wat en hoe van Stichting Naaste verwoord. Dit is niet alleen van belang voor vrijwilligers en bestuur, maar ook voor externe relaties. Het beleidsplan mag geen document zijn dat klaar is en vervolgens in de la blijft liggen, maar moet een dynamisch stuk zijn dat meegroeit met de ontwikkelingen in de samenleving en de hierop gebaseerde activiteiten van de stichting.

1. Missie en visie

Missie

Stichting Naaste wil van betekenis zijn voor degenen die - in de breedste zin van het woord - strafrechtelijk met justitie in aanraking zijn gekomen en op dit moment niet de hulp en steun krijgen die ze nodig hebben. Stichting Naaste wil hen bemoedigen en steunen op het gebied van relaties, wonen, werken en zingeving.

Visie

Vanuit onze christelijke visie vinden wij het van belang om deze mensen te helpen, zodat zij een plek in de samenleving kunnen verwerven.

2. Achtergrond en toekomst Stichting Naaste

De interkerkelijke Stichting Naaste is ontstaan naar het voorbeeld van Stichting Next in Almelo. Enkele mannen die betrokken waren bij de PI Almelo en naar Zutphen trokken, hebben daar in 2002 Stichting Naaste opgericht. De gevangenispredikant Albèr Giezen heeft daarbij een grote rol gespeeld, evenals Ruud Wolthers en Herman Vooijs. De laatste was betrokken bij Exodus, de landelijke vereniging voor opvang en begeleiding van (ex-)gedetineerden en hun familieleden.

In eerste instantie werden gedetineerden in de PI bezocht door vrijwilligers van Stichting Naaste (inzorg). Daarna werd de aandacht ook gericht op begeleiding na detentie (nazorg).

Vervolgens werd in 2008 een noodopvanghuis in Apeldoorn geopend waar gedetineerden die uit de PI komen en geen huisvesting hebben, voor een aantal maanden onderdak kunnen vinden. Ook resocialisatie van (ex-)gedetineerden is van belang. Bij alle activiteiten spelen onze missie en visie uiteraard een belangrijke rol.

Alle werkzaamheden en activiteiten worden verricht door vrijwilligers. In de jaren van ons bestaan zijn veranderingen in de maatschappij van invloed geweest op onze activiteiten. Daarop moesten we ons beleid aanpassen en dat zullen we in de toekomst moeten blijven doen.

De problematiek van de bewoners van de noodopvang is sinds de start zwaarder geworden: er is ook sprake van psychische problemen, verslavingsproblemen en schulden. Daarom werkt er sinds 2016 ook een aantal ambulante woonbegeleiders van het Leger des Heils en is er meer contact met externe hulpverleners van de bewoners.

Binnen de PI veranderden er in de loop van de tijd enkele zaken, zoals de komst van het Re-Integratie Centrum (RIC), de taallessen en het voorleesproject. Vrijwilligers van Stichting Naaste zijn hierbij actief. Hierdoor vond een uitbreiding van activiteiten plaats, niet langer alleen één-op-één gesprekken maar ook andersoortige activiteiten die werden opgezet door de PI. Dit betekent dat Stichting Naaste alert moet zijn op de ontwikkelingen en dat er andere vaardigheden van haar vrijwilligers worden gevraagd. Het is duidelijk dat vrijwilligerswerk in de huidige tijd geen vanzelfsprekendheid meer is, deels door economische factoren, deels doordat men zich niet meer zo snel voor een langere periode als vrijwilliger wil binden. Hiermee zal het bestuur in de toekomst rekening moeten houden en het zal meer moeite moeten doen om gemotiveerde vrijwilligers te vinden.

3. Beleidsthema's

Het belang van een beleidsplan ligt in het beschrijven van de thema's die de komende tijd aandacht vragen. Voor de vaststelling van deze thema's is een zogeheten SWOT-analyse gemaakt door zowel het bestuur als de vrijwilligers (zie bijlage D). Aan de hand daarvan is een goed beeld ontstaan van de sterke en zwakke kanten van de stichting en ook van de kansen en bedreigingen van de stichting.

Drie beleidsthema's merken we aan als speerpunten, te weten:

- de veranderingen binnen de doelgroep en van de vrijwilligerstaken;
- de toerusting van de vrijwilligers;
- de werving van nieuwe vrijwilligers.

De doelgroep van Stichting Naaste wordt nog steeds gevormd door gedetineerden en ex-gedetineerden, maar nieuw is dat ze zich niet alleen meer bevinden binnen de PI of vrij zijn: ze verblijven ook in de noodopvang, in een verslavingskliniek of op een forensische afdeling van een GGZ-instelling. Een andere verandering is dat er met de komst van het Re-Integratie Centrum (RIC) in de PI voor een aantal van onze vrijwilligers praktische begeleidingstaken en taallessen bij zijn gekomen. Deze veranderingen laten niet alleen de behoefte aan vrijwilligerswerk zien, maar ook de complexiteit ervan.

Het tweede speerpunt hangt hiermee samen, namelijk de toerusting van de vrijwilligers (zie bijlage E). Iedere vrijwilligerstaak vraagt vrijwilligers die daarvoor voldoende zijn opgeleid. Tegen de achtergrond van de genoemde veranderingen is het de verantwoordelijkheid van de stichting om hier zorg en aandacht voor te hebben.

Het derde punt betreft de werving van nieuwe vrijwilligers. De inzet die de vrijwilligers plegen, vraagt veel van hen: naast betrokkenheid en motivatie ook veel tijd. Dit gegeven is er wellicht de oorzaak van dat het lastig is om nieuwe vrijwilligers te vinden, met name voor de coördinatietaken.

4. Financiën

Stichting Naaste kent tot op heden vier geldstromen. De belangrijkste is de subsidie voor de inzorg die tot op heden verkregen wordt van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

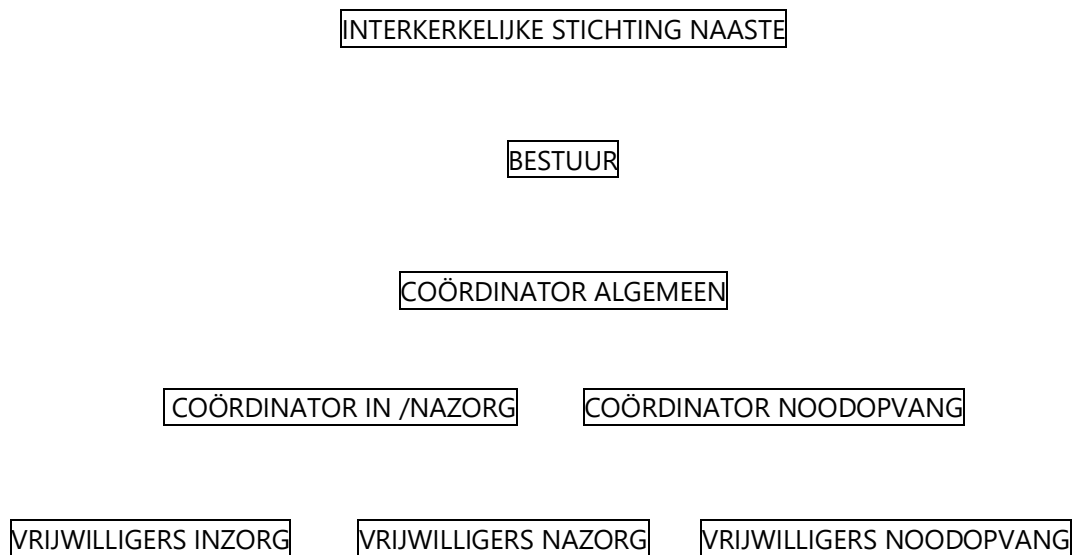
De middelen voor nazorg en noodopvang komen voort uit de huur die de bewoners voor hun kamer betalen. Voorts heeft de gemeente Apeldoorn tot op heden jaarlijks een bedrag beschikbaar gesteld voor de bekostiging van de begeleiding. Er komen ook gelden binnen in de vorm van giften van een enkele particulier, maar vooral van de diaconieën van de PKN kerken in het gebied van de classis waarin de noodopvang is gevestigd. Sporadisch worden giften ontvangen van RK parochies in het werkgebied.

In de afgelopen jaren is er sprake van een aantoonbare vermindering van deze inkomsten. Alles zal er dan ook op gericht moeten worden om de hoogte van de huidige totale inkomsten tenminste te handhaven. Verhoging van de inkomsten is natuurlijk na te streven, maar dit is niet realistisch, gezien de te verwachten veranderingen in de opzet van subsidieverleningen van zowel het ministerie als de gemeente Apeldoorn. Wat de giften betreft: ook de diaconieën merken de teruggang in ledental. Daar komt de geringere bereidheid tot het geven van gelden bij. Een andere mogelijkheid om gelden te verwerven is het laten subsidiëren van eenmalige projecten. Hier zijn zeker fondsen voor, die uiteraard met een krachtig verhaal benaderd moeten worden.

BIJLAGEN

A. ORGANOGRAM en BESTUURSSAMENSTELLING

ORGANOGRAM

BESTUURSSAMENSTELLING

Het bestuur bestaat uit:

- voorzitter
- secretaris
- penningmeester
- bestuurslid PR
- algemeen bestuurslid

C. TAAKOMSCHRIJVINGEN

Algemeen coördinator

De functie

De algemeen coördinator is:

- eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van en voor de vrijwilligers;
- werkt hierbij samen met de twee andere coördinatoren van de Stichting Naaste: de coördinator noodopvang en de coördinator in/nazorg, RIC en De Boog;
- vormt de schakel tussen bestuur en vrijwilligers ;
- adviseert het bestuur en legt verantwoording af aan het bestuur.

De taken

De algemeen coördinator is

- het aanspreekpunt van de stichting in- en extern;
- coördineert de activiteiten van de vrijwilligers en belegt één keer per zes weken een bijeenkomst voor de vrijwilligers;
- voert sollicitatiegesprekken met nieuwe vrijwilligers, in principe samen met één van de andere coördinatoren;
- voert jaarlijks een voortgangsgesprek met de vrijwilligers;
- houdt de persoonsdossiers van de vrijwilligers bij;
- voert het opleidingsplan voor vrijwilligers uit en houdt dit bij;
- onderhoudt de contacten met externe organisaties als Exodus, gemeenten, justitiële instellingen en reclassering;
- bezoekt het coördinatorenoverleg en de landelijke vrijwilligersdagen van Exodus;
- woont de bestuursvergaderingen bij;
- zorgt voor post en e-mailverkeer.

Coördinator noodopvang

De functie

De coördinator noodopvang is :

- eindverantwoordelijk voor de noodopvang;
- voert met andere partners intakegesprekken met toekomstige bewoners;
- legt verantwoording af aan de algemeen coördinator.

De taken

De coördinator noodopvang :

- voert de regie in de noodopvang;
- koppelt een vrijwilliger (als maatje) aan een bewoner;
- onderhoudt contact met vrijwilligers noodopvang;
- overlegt met ambulante woonbegeleiders;
- stelt dossiers en begeleidingsplannen bewoners op en houdt deze bij;
- voert bewonersoverleg;
- heeft contact met huismeester over dagelijkse gang van zaken in noodopvang;
- onderhoudt contact met de bij de noodopvang betrokken instanties als gemeente Apeldoorn, Leger des Heils, reclassering, verslavingszorg
- informeert penningmeester over komst en vertrek bewoners

Coördinator vrijwilligers in/nazorg, RIC en De Boog

De functie

De coördinator vrijwilligers in/nazorg, RIC en De Boog is verantwoordelijk voor :

- de activiteiten van de vrijwilligers in de PI en daarbuiten op het gebied van inzorg/nazorg, RIC en De Boog;
- vervangt, indien nodig, de algemeen coördinator bij de vrijwilligersbijeenkomsten en de bestuursvergaderingen;
- legt verantwoording af aan de algemeen coördinator.

De taken

De coördinator vrijwilligers in/nazorg, RIC en De Boog

- voert intakegesprekken met nieuwe cliënten in de PI Achterhoek en De Boog;
- koppelt, in overleg met de algemeen coördinator, een cliënt aan een vrijwilliger;
- is contactpersoon voor de PI en De Boog, wat betreft de cliënten
- neemt bij problemen contact op met de medewerker van de PI Achterhoek, justitiepastor, MMD, BSD en De Boog;
- is voor de vrijwilliger de eerste aanspreekpersoon wat betreft het reilen en zeilen rond de cliënt;
- neemt, wanneer een cliënt van de PI Achterhoek naar een andere PI wordt overgeplaatst en heeft aangegeven bezoek te willen ontvangen van een vrijwilliger van Exodus, contact op met de coördinator van de nazorggroep van Exodus van de PI waarnaar de cliënt gaat verhuizen;
- neemt, wanneer een cliënt vrijkomt, naar een andere regio verhuist en heeft aangegeven dat hij graag begeleiding wil van een vrijwilliger, contact op met de coördinator van de nazorggroep van Exodus van de regio waar de cliënt gaat wonen;
- onderhoudt, samen met de algemeen coördinator, contacten met hulpverlenende instanties in het werkgebied van Stichting Naaste;
- bezoekt het coördinatorenoverleg en de landelijke vrijwilligersdagen van Exodus.

Huismeester

Taken

Bewoners

- De huismeester houdt een actuele bewonerslijst bij, alsmede datum ingang huur van de bewoners en Inventarislijst kamers;
- onderneemt bij huurachterstand actie naar bewoner en begeleider, samen met de coördinator noodopvang;
- ontvangt nieuwe bewoners bij aankomst;
- heeft aandacht voor een zorgvuldige sleuteloverdracht, met huisregels en inventarislijst;
- zorgt er bij vertrek van een bewoner voor dat de formulieren voor vertrek zijn ingevuld, de inventaris van de kamer van de bewoner is gecontroleerd en kosten zijn berekenend bij het ontbreken van inventaris;
- maakt hiervan een rekening en geeft deze door aan de penningmeester;
- woont maandelijks de bewonersvergadering bij.

Bewoning van het huis

- De huismeester controleert het onderhoud;
- controleert of bewoners de gemeenschappelijke ruimten, balkon, berging en het betreffende buitenterrein schoon houden ;
- verrekent eventuele schade met de desbetreffende bewoner wanneer de schade niet valt onder het algemene gedeelte van de woning.

Onderhoud huis, gas, water, elektriciteit (GWE)

- De huismeester spreekt af hoe lekkages en gebreken aan GWE of cv door bewoners moeten worden gemeld en geeft deze door aan de verhuurder;
- laat de cv-ketel één keer per jaar controleren;
- vult radiatoren minstens één keer per jaar bij;
- herstelt andere gebreken of brengt kleine verbeteringen aan na overleg met de coördinator noodopvang.

Energieverbruik:

- De huismeester programmeert de thermostaat en maakt deze ontoegankelijk voor bewoners;
- controleert op ontdooien vriezergedeelte koelkasten;
- bespreekt verantwoord energieverbruik met de bewoners.

D. SWOT-analyse

BESTUUR		
INTERNE ANALYSE	<p>Sterktes</p> <p>S1. inzet van gemotiveerde en betrokken vrijwilligers S2. inzet van goede coördinator S3. duidelijke taakomschrijving S4. heldere structuur en taakverdeling S5. onderlinge verbondenheid S6. communicatie van bestuur naar coördinator en vrijwilligers S7. financiële middelen S8. accommodatie S9. vrijwilligersavond één keer per zes weken S10. noodopvang (accommodatie, inzet en uitvoer) S11. goede contacten met gemeente Apeldoorn S12. voorleesproject in de gevangenis</p>	<p>Zwaktes</p> <p>Z1. PR: naamsbekendheid, website kan wervender Z2. social media Z3. contacten overige gemeentes Z4. uitval bestuursleden, vrijwilligers Z5. niet-ingevulde vacatures Z6. wij/zijgevoel Z7. weinig draagvlak bij vrijwilligers noodopvang Z8. verzet van vrijwilligers tegen veranderingen Z9. vrijwilligers onvoldoende toegerust voor zwaardere problematiek doelgroep Z10. hoge leeftijd vrijwilligers en weinig instroom nieuwe vrijwilligers Z11. te weinig aanbod van extra kennis Z12. (na-)zorg voor vrijwilligers</p>
EXTERNE ANALYSE	<p>Kansen</p> <p>K1. enthousiasme van vrijwilligers regelmatig uitwisselen met elkaar K2. andere doelgroepen aanboren K3. toewijzen aan de gemeente van nazorg ?? K4. betere meer samenwerking met gemeentes en forensische GGZ K5. imagoverbetering K6. kennisniveau en vaardigheden vrijwilligers verbeteren K7. gebruikmaken van samenwerking met andere organisaties</p>	<p>Bedreigingen</p> <p>B1. tekort aan vrijwilligers B2. vrijwilligers herkennen zich niet meer in het beleid van het bestuur B3. noodopvangvrijwilligers willen niet altijd samenwerken met professionals B4. sluiting van de PI B5. subsidiestop B6. minder giften B7. te weinig aanbod van vrijwilligers B8. niet-ingevulde vacatures (in/nazorgcoördinator die gaat stoppen) B9. zwaardere problematiek B10. verandering in contact met management PI</p>

<p>KANSEN</p>	<p>Sterktes K1. enthousiasme van vrijwilligers regelmatig uitwisselen met elkaar Versus S1. inzet van gemotiveerde en betrokken vrijwilligers S12. voorleesproject in de gevangenis</p> <p>S7 versus K6</p>	<p>Zwaktes K5. imagoverbetering Versus Z1. PR: naamsbekendheid, website kan wervender Z2. social media</p> <p>K6 versus Z9</p>
<p>BEDREIGINGEN</p>	<p>S9. vrijwilligersavond één keer per zes weken Versus B1. tekort aan vrijwilligers</p>	<p>Z5. niet-ingevulde vacatures Versus B9. zwaardere problematiek</p>

VRIJWILLIGERS		
INTERNE ANALYSE	<p>Sterktes</p> <p>S1. gemotiveerde vrijwilligers (2x) S2. RIC is sfeerscheppend S3. noodopvang (2x) S4. financiën S5. er is een bestuur S6. minder recidives S7. goede contacten bestuur en management PI S8. goede naamsbekendheid stichting in de PI S9. inzet voor kansloze groep S10. kruisbestuiving bij intervisie S11. onafhankelijk van justitie S12. voordeel door heterogene groep</p>	<p>Zwaktes</p> <p>Z1. te weinig communicatie met bestuur: meer delen en brainstormen Z2. weinig kennis/idee van wat iedereen doet Z3. PR naar buiten toe: meer het resultaat benoemen (2x) Z4. moeilijk vervulbare vacatures bestuur (2x) Z5. overschatting mogelijkheden m.b.t. doelgroep door bestuur Z6. onduidelijke taakafbakening NO Z7. politieke invloed: contacten met gemeenteraad / meer goodwill kweken Z8. bestuur weinig contact met zusterorganisaties Z9. begeleiding nieuwe vrijwilligers Z10. afname aantal vrijwilligers Z11. kwaliteit cursussen Z12 te weinig vrouwen</p>
EXTERNE ANALYSE	<p>Kansen</p> <p>K1. variatie in activiteiten: praktisch: taalles, muziek, rekenen K2. taken zoals bibliotheek vallen weg in PI: geeft kans op nieuwe activiteiten K3. studenten inzetten K4. behoeftepeiling gedetineerden K5. kerk: maatschappelijk draagvlak en vrijwilligers aantrekken K6. coördinator betalen K7. meer vrouwen/makkelijker i.v.m. verjonging K8. samenwerking met gelijkgezinde organisaties m.n. nazorg K9. uitbreiding naar bijv. De Boog K10. gemeentegrenzen doorbreken</p>	<p>Bedreigingen</p> <p>B1. zwaardere problematiek doelgroep (2x) B2. minder gedetineerden of sluiting PI/bezuiniging (2x) B3. meer LVB-gedetineerden en minder behoefte aan gesprek B4. niet-ingevulde vacatures bestuur B5. verhard maatschappelijk klimaat (er zijn geen huizen of werk beschikbaar) B6. geen instrument om alle potentiële cliënten te bereiken B7. moeizame samenwerking met casemanagement B8. excessen noodopvang B9. financiën/giften B10. nog geen positieve samenwerking met gemeente Zutphen</p>

E. TOERUSTING VRIJWILLIGERS

Het contact tussen een vrijwilliger en een (ex-)gedetineerde berust enerzijds op een concrete hulpvraag en anderzijds op het aanbod van de vrijwilliger om de (ex-)gedetineerde te helpen. Dit contact is van twee kanten een spannende relatie, want de (ex-)gedetineerde zit met problemen en hoopt hulp te krijgen, en de vrijwilliger wil graag iets voor de (ex-)gedetineerde betekenen en hoopt dat dit in het contact lukt.

Het werken met en voor (ex-)gedetineerden stelt daarom hoge eisen aan de deskundigheid van de vrijwilligers. De hulpvragen waarmee (ex-)gedetineerden een beroep doen op onze vrijwilligers weerspiegelen voor een belangrijk deel de problemen waar ze mee te kampen hebben. Die problemen zijn vaak heel divers en erg complex. De hulp die de vrijwilligers bieden kan er niet op gericht zijn om die problemen op te lossen. Uitgangspunt van het werken met (ex-)gedetineerden is de begeleiding en ondersteuning van deze mensen, die bereid zijn zelf aan hun problemen te werken.

De valkuilen die de professionele hulpverlening kent, komen ook in het vrijwilligerswerk voor. De bekendste daarvan is het vinden van een goede balans tussen voldoende betrokkenheid en voldoende afstand. Het vinden en bewaken van die balans is niet eenvoudig. De basis van een goede hulpverleningsrelatie is vooral een verwachting, namelijk de verwachting bij degene die hulp vraagt dat degene die hulp biedt, heel goed hoort wat hij vraagt en nodig heeft. Dat gaat over begrip en over vertrouwen dat opgebouwd wordt op grond van een contact dat als echt wordt ervaren.

Betrokken raken is daarmee een voorwaarde voor een goed begeleidingscontact. Dat vraagt van de vrijwilliger, oog te hebben voor de grenzen van zijn eigen mogelijkheden. Daarom moet hij voldoende afstand van de (ex-)gedetineerde houden, opdat hij de relatie vanuit het perspectief kan blijven zien van de waardevolle, maar vooral toch ook beperkte rol die hij als vrijwilliger heeft.

Nieuwe vrijwilligers worden opgeleid om vertrouwd te raken met de begeleidingskansen die het vrijwilligerswerk biedt en met de gevaren die daarbij op de loer liggen. Alle nieuwkomers van Stichting Naaste volgen de eendaagse basistraining die stichting Exodus nieuwe vrijwilligers aanbiedt.

Op de vrijwilligersavonden, waaraan regelmatige deelname verplicht is en die elke zes weken gehouden worden, staat de uitwisseling van ervaringen centraal. Via intervisie raken de vrijwilligers vertrouwd met de vele facetten van de begeleiding van gedetineerden tijdens hun detentie en van ex-gedetineerden na hun detentie.

Jaarlijks organiseert stichting Exodus de landelijke vrijwilligersdag. Elk jaar wordt daar een belangwekkend aspect van het vrijwilligerswerk gethematiseerd. Deelname aan deze dag wordt gestimuleerd.

Aan de nieuwjaarsbijeenkomsten van de stichting wordt ieder jaar een ander scholingselement toegevoegd.

Tot slot zijn er speciale trainingen die Exodus heeft ontwikkeld voor specifieke doelgroepen. Deze trainingen zijn beschikbaar voor de vrijwilligers die met deze doelgroepen werken.

Het gaat om de volgende trainingen:

- Vervolgtraining Nazorg vrijwilligers
- Training Ouders, Kinderen en Detentieprogramma (OKD) vrijwilligers
- Vervolgtraining OKD
- Vervolgtraining Supporter
- Vervolgtraining Vrij Verantwoord Vaderschap (VVV)
- Training Vernieuwde Methodiek Krachtwerk voor vrijwilligers
- Thematische training Present zijn